

Araç Kiralama ihalesinin iptal edilmesine ilişkin Teknik Şartnamede A1 yetki belgesinin sözleşme imzalama aşamasında ibraz edilmesinin şart koşulduğu; ancak Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 14. maddesi kapsamında yalnızca sözleşme imzalandıktan sonra istekliler tarafından ilgili idareye A1 yetki belgesinin sunulabileceği durumunun düzenlenmiş olması hk (Danıştay K.T.2022)

Araç Kiralama ihalesinin iptal edilmesine ilişkin Teknik Şartnamede A1 yetki belgesinin sözleşme imzalama aşamasında ibraz edilmesi

Danıştay 13. Daire Başkanlığı

2022/4267 E. , 2022/4354 K.

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2022/4267

Karar No:2022/4354

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ... Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından ... tarihinde gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "7 adet şoförlü araç kiralama hizmet alım işi" ihalesinde ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklifi veren davacı şirket tarafından, anılan ihalenin iptal edilmesine ilişkin ... tarih ve ... karar sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulu işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen kararda; uyuşmazlığa konu ihalenin Teknik Şartnamesi'nin 2.5. maddesinde A1 yetki belgesinin sözleşme imzalama aşamasında ibraz edilmesinin şart koşulduğu; ancak Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 14. maddesi kapsamında yalnızca sözleşme imzalandıktan sonra istekliler tarafından ilgili idareye A1 yetki belgesinin sunulabileceği durumunun düzenlendiği, dolayısıyla hiçbir isteklinin sözleşme imzalanmadan önce anılan belgeyi temin edemeyeceği, sunamayacağı, bu durumun da fiili imkansızlık sebebiyle mücbir sebep teşkil edeceği; bunun birlikte anılan Yönetmelik'in 41. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde kamu kurum ve kuruluşlarının yurtiçi taşıma hizmetini yapmak üzere A1 yetki belgesi alanların, sözleşme yaptığı kamu kurumu haricinde yolcu taşımacılığı yapmalarının yasak olduğu; daha açık ifadeyle A1 yetki belgesinin sadece ihalesi yapılan işe ait olmak üzere ilgili kamu kuruluşuna münhasıran düzenlenebileceği, başka bir işte kullanılamayacak olması sebebiyle, A1 yetki belgesinin ancak ihalenin sözleşmesinin imzalanmasından sonra temin edilebileceği; bu nedenle de Teknik Şartname'nin 2.5. maddesinin mer'î mevzuat ile çeliştiği gerekçesiyle dava konusu ihalenin davalı idarece iptal edildiği Teknik Şartname'nin mer'î mevzuatta bulunan Karayolları Taşıma Yönetmeliği'ne aykırı olması ve bu durumun düzeltici işlemle de giderilemeyecek olması nedeniyle, davalı idare

tarafından ... ihale kayıt numaralı "7 Adet Şoförlü Araç Kiralama Hizmet Alım İşi" ihalesinin iptal edilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, ekonomik açıdan en avantajlı teklif veren şirketin, sözleşmeye davet aşamasında gerekli belgeleri sunmadığı, bu nedenle anılan şirketle sözleşme imzalanmamasına karar verildiği, ekonomik açıdan en avantajlı 2. teklif kendileri tarafından verilmesine rağmen sözleşme imzalamaya davet edilmeyip ihalenin iptaline karar verildiği, işlemin açıkça hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile Mahkeme kararının bozulması ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi ile 20/A maddesi uyarınca, dava dilekçesinin Kamu İhale Kurumu'na tevdiine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin işin gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

... Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından ... tarihinde açık ihale usulüyle gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "7 adet şoförlü araç kiralama hizmet alım işi" ihalesinin dava dışı bir şirket üzerinde bırakıldığı, ancak anılan şirketle sözleşme imzalanmaması üzerine davacı şirket tarafından kendisiyle sözleşme imzalanması talebiyle 10/01/2022'de idareye şikâyet başvurusunda bulunulduğu, davacı şirketin başvurusuna idarenin süresinde cevap vermemesi üzerine 17/01/2022 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulduğu, anılan başvuru üzerine alınan ... tarih ve ... sayılı Kamu İhale Kurulu kararının alındığı, ayrıca dava dışı bir başka şirket tarafından yapılan şikâyet başvurusuna idarenin süresinde cevap vermemesi üzerine 30/03/2022 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda

bulunulduğu, anılan başvuru üzerine ... tarih ve ... sayılı Kamu İhale Kurulu kararının alındığı;

Bunun üzerine ihale makamı olan Sosyal Güvenlik Kurumu Yönetim Kurulu'nun ... tarih ve ... sayılı işlemiyle Kamu İhale Kurulu'nun ... tarih ve ... sayılı kararına istinaden ihale yetkilisince ihalenin iptaline karar verildiği, bu kararın davacı şirkete bildirilmesi üzerine de bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, idari yargı yerlerinde dava açılmadan önce idari bir mercie başvurulmasının kanun ile öngörölmesi durumunda, bu başvuru yerine getirilmeden dava açılması hâlinde idari merci tecavüzünden söz edileceği, bu durumda dava dilekçesinin görevli idari mercie gönderilmesine karar verileceği, yargıya başvuru tarihinin, merciine başvuru tarihi olarak kabul edileceği kurala bağlanmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53. maddesinin (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde, ihalelerin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde idarece yapılan işlemlerin 4734 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikâyetleri inceleyerek sonuçlandırmak Kamu İhale Kurumu'nun görev ve yetkileri arasında sayılmış; "İhalelere yönelik başvurular" başlıklı 54. maddesinin ikinci fıkrasında, "Şikâyet ve itirazın şikâyet başvuruları, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yollarıdır."; "Kuruma itirazın şikâyet başvurusu" başlıklı 56. maddesinin birinci fıkrasında, "İdareye şikâyet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından 55. maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen hâllerde ve sürede, sözleşme imzalanmadan önce itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikâyet ve itirazın şikâyet üzerine alınanlar itirazın şikâyete konu edilebilir ve bu kararlara karşı beş gün içinde doğrudan Kuruma başvuruda bulunulabilir."; "Yargısal inceleme" başlıklı 57. maddesinde ise, "Şikâyetler ile ilgili Kurum tarafından verilen nihai kararlar Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür." kuralına yer verilmiştir.

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru yolları" başlıklı 4. maddesinde, "(1) İhalelere yönelik başvuru yolları şikâyet ve itirazın şikâyetidir. (2) Şikâyet: İhale sürecindeki işlem ve eylemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasıyla aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından idareye yapılan başvurudur. (3) İtirazın şikâyeti: a) Şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya süresi içinde karar alınmaması hâlinde, b) Şikâyet başvurusu

üzerine idare tarafından şikâyet dilekçesinin kayıtlara alındığı tarih veya sonrasında herhangi bir nedenle alınan ihalenin iptali kararına karşı, c) İtirazen şikâyet üzerine Kurul tarafından başvurunun reddine veya düzeltici işlem belirlenmesine karar verildikten sonra idare tarafından verilen ihalenin iptali kararına karşı, Kuruma yapılan başvurudur.”; “İtirazen şikâyet başvuruları” başlıklı 14. maddesinin birinci fıkrasında, “İdareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya süresi içinde karar alınmaması hâllerinde veya şikâyet ya da itirazen şikâyet üzerine idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı doğrudan Kuruma itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir.” kuralı yer almaktadır.

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Tebliğ’in “İtirazen şikâyet başvurusu” başlıklı 8. maddesinde, “(1) İdareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya on günlük süre içerisinde idare tarafından bir karar alınmaması hâllerinde veya şikâyet ya da itirazen şikâyet üzerine idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı doğrudan Kuruma itirazen şikâyet başvurusunda bulunulabilir. (2) İhalenin iptali kararlarından sadece aşağıda belirtilenler itirazen şikâyete konu edilebilir: a) Şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından şikâyet dilekçesinin kayıtlara alındığı tarih veya sonrasında herhangi bir nedenle idare tarafından alınan iptal kararları. b) İtirazen şikâyet üzerine Kurul tarafından başvurunun reddine veya düzeltici işlem belirlenmesine karar verildikten sonra idare tarafından alınan iptal kararları. (3) Herhangi bir şikâyet veya itirazen şikâyet başvurusu olmaksızın idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı Kuruma itirazen şikâyet başvurusunda bulunulamayacağından, bu kararlar ancak idari yargı mercilerinde dava konusu edilebilir.” kuralına yer verilmiştir.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME:

Aktarılan kurallardan, ihalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan ihale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından, 4734 sayılı Kanun’da belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olarak ihaleyi gerçekleştiren idareye yapılacak şikâyet başvurusundan sonra yapılacak itirazen şikâyet başvurusu üzerine Kurul tarafından verilen kararlara karşı dava açılabileceği, şikâyet ve itirazen şikâyet başvurusu üzerine alınan ihalenin iptaline ilişkin kararların ise, ihalenin iptalinin, daha önce yapılan şikâyet ve/veya itirazen şikâyet başvurusundaki gerekçelerden kaynaklanıp kaynaklanmadığına yönelik bir ayırım yapılmaksızın önce itirazen şikâyet

başvurusuna konu edilmesi gerektiği, daha sonra bu başvuru hakkında verilecek Kurul kararına karşı dava açılabilmesi, herhangi bir şikâyet veya itirazın şikâyet başvurusu olmaksızın alınan ihalenin iptaline yönelik kararların ise doğrudan dava konusu edilebileceği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, davaya konu ihalenin iptal edilmesinden önce şikâyet ve itirazın şikâyet başvurusunda bulunulduğu dikkate alındığında, davacı tarafından ihalenin iptaline ilişkin karara karşı doğrudan Kamu İhale Kurumu'na itirazın şikâyet başvurusunda bulunulması ve Kurul tarafından verilecek nihai kararın dava konusu edilmesi gerekirken, bu süreç tamamlanmadan doğrudan dava açıldığı, dolayısıyla bakılan davada idarî merci tecavüzü bulunduğu anlaşıldığından, 2577 sayılı Kanun'un 15. maddesi uyarınca dava dosyasının Kamu İhale Kurumu'na tevdi gerekmemekte olup, esası incelenerek davanın reddi yönünde verilen Mahkeme kararında usûl hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin kabulüne;
2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının BOZULMASINA,
3. Anılan Kanun'un 15. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi ile 20/A maddesi uyarınca dava dilekçesinin DAVA DİLEKÇESİNİN KAMU İHALE KURUMU'NA TEVDİİNE,
4. Aşağıda ayrıntısı gösterilen toplam ...-TL ilk derece ve temyiz yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 15. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca vekâlet ücretine hükmedilmemesine,
5. Kullanılmayan ...-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davacıya iadesine,
6. Posta giderleri avansından artan tutarın davacıya iadesine,
7. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 23/11/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.